

IN MEMORIAM

Osman Muftić

Osman Muftić rođen je 8. ožujka 1933. u Sarajevu. Završio gimnaziju u Zagrebu 1952. godine. Diplomirao 1959. na Strojarsko brodograđevnom fakultetu u Zagrebu. Magistrirao na FSB Sveučilišta u Zagrebu 1969., gdje je obranio i doktorsku disertaciju 1972. godine. Od 1960. do 1963. radi kao projektant u poduzeću Instalacije.

Prof. Muftić počeo je raditi na Fakultetu strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu od 1963. godine, prvo u svojstvu asistenta, zatim docenta, izvanrednog i na posljetku redovitoga profesora. U svojoj zaista plodnoj karijeri nastavnika posebno se je istaknuo kao izvrstan predavač i pedagog, za što se može reći, da je u tome bio izuzetan. Predavao je gotovo sve predmete koji su se gajili na Zavodu za mehaniku, kako u dodiplomskoj tako i u postdiplomskoj nastavi na našem i drugim fakultetima.

Pored njegova nastavničkog rada se treba istaknuti još i to, da je i u svojem znanstveno istraživačkom radu, također bio izuzetan. Još kao asistent je bio osnivačem i prvim voditeljem Laboratorija za dinamiku strojeva i mehanizama. Uz to, od svojeg se početka djelovanja povezo s liječnicima zagrebačkog Sveučilišta i započeo primjenjivati mehaniku na živim sustavima. Posljedica je ove suradnje bio niz, kako teorijskih tako i praktičnih rezultata u ortopediji, anatomiji, fiziologiji i ergonomiji. Pored toga se je bavio i drugim problemima mehanike i njezine primjene.

U gornjem je smislu razvio vrlo zanimljivu teoriju o transverzalnoj izotropiji ljudske zbite kosti, pokazavši istodobno da se na spužvastu kost kao na izrazito neizotropan, ali ipak gradivno usmjeren materijal ne mogu primjenjivati pojednostavljene formulacije mehanike. Posebno je karakterističan njegov rad o formulaciji raspodjele čvrstoće u morfologiji kralješaka u čovjeka.

Drugi istaknut rezultat u primjeni biomehanike, jest njegov timski rad s prof. Ruškovskim i prof. Orličem, iz čega je proistekao projekt naše prve domaće totalne endoproteze zgloba kuka, koja se je bila počela proizvoditi u Švicarskoj u tvornici Sulzer. Nažalost, premda je proteza izbila na vrh ljestvice po svojoj kakvoći konstruktivnog rješenja, proizvodnja nije nastavljena iz novčarskih razloga.

Pored gornjega, ono s čim se pristupnik posebno ponosi, jest harmonijska formulacija dinamičkih antropomjera, čime je ova jedinstvena metoda u svijetu, stekla ugled jedne sintetičke metode određivanja dinamičkih veličina raspodjela masa, kojih je poznavanje potrebno u bilo kojem ozbiljnijem pristupu gibanja čovjeka.

Golem doprinos je prof. Muftić dao i u ergonomijskoj analizi ljudskog rada, u kojem je postupku također razvio vlastitu metodu za određivanje mehaničkog kapaciteta ljudi u zavisnosti od njihove dobi, da bi temeljem toga, putem utvrđivanja tlaka trbušne preše iz modela subjekata u različitim radnim položajima i s poznatim opterećenjima, određivao stupanj njihova mogućeg zamaranja.

U svojih 36 godina rada na Fakultetu prof. Muftić je objavio samostalno ili u koautorstvu ukupno 144 znanstvena rada, te velik broj stručnih radova, od kojih treba istaći 28 projekata (pretežno iz područja projektiranja sustava mehanizacija za kazališta). Profesor Muftić je autor šest knjiga, a u druge četiri knjige napisao je pojedina poglavlja. Predložnik je bio plodan i u pisanju udžbenika.

Profesor je Muftić u svojoj cjelokupnoj karijeri pokazao i kao nesebičan znanstvenik i sudjelovao je kao mentor (a katkada kao komentor radi interdisciplinarnosti) u praćenju 42 magistarska i 34 doktorska rada.

Izražen smisao prof. Muftića za interdisciplinarnost u znanosti i struci očituje se i u njegovom zauzimanju za utemeljenje studija dizajna na našem Sveučilištu, gdje je bio jedan od nekolicine naših stručnjaka koji su uspjeli osnovati taj studij, koji ove godine navršava desetu godišnjicu svojega uspješnog djelovanja.

Na poslijetku, nije nevažno spomenuti i njegov izvredan doprinos u organizaciji i upravljanju naše znanosti, kada je u svojstvu ministra znanosti i tehnologije pokrenuo sustav mladih istraživača koji se je do sada pokazao vrlo djelotvornim. Uz ovo treba spomenuti i njegovo vrijedno trogodišnje angažiranje u Vladi, u svojstvu našeg prvog veleposlanika u Islamskoj republici Iran.

Osman Muftić preminuo je u noći 27. srpnja 2010. u Zagrebu.